

Wiktor Hahn

"Wybór pism", Piotr Skarga, ułożył,
wstępem oraz objaśnieniami
opatrzył Antoni Januszewski, Kraków
1912 ; "Żywoty świętych polskich",
Piotr Skarga, wstępem oraz
objaśnieniami...: [recenzja]

Pamiętnik Literacki : czasopismo kwartalne poświęcone historii i krytyce
literatury polskiej 11/1/4, 613

1912

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

tor, widocznie biorąc asumpt z uwag prof. Brücknera o tej sprawie, pogłębił i rozszerzył znakomicie swe wywody o prorocत्वach Skargi na szerokiem tle dziejowo-porównawczem, co mu umożliwiło ściślejsze określenie źródeł ich i charakteru; w obecnej postaci jestto skończona w sobie monografijka. W r. XII. dodatkowo określono stanowisko Skargi w sprawie zniesienia wolnej elekcyi i w sprawie dziedziczości tronu (s. 157.). Wreszcie w rozdziale ostatnim przybył głos Pudłowskiego o kazaniach Skargi.

Jedyny dodatek, na który się nie piszę, to „portret“ Skargi, t. j. znana głowa z obrazu Matejki, która — jak wynika z polemiki, przeprowadzonej między pp. Hoiesickiem a Dobieckim w szeregu artykułów p. n. „Kogo portretował Matejko?“ (*Słowo polskie* r. 1912.), — jest podobizną Bronisława Szwarcego, ale nie autentycznego konterfektu wielkiego kaznodziei. Rzecz ta kłóci się z charakterem całej książki, która zresztą należy do najlepszych wydawnictw roku jubileuszowego.

Lwów.

Dr. Franciszek Krćek.

Skarga Piotr Ksiądz. Wybór pism ułożył i wstępem oraz objaśnieniami opatrzył Antoni Januszewski. Kraków. Krakowska Drukarnia Narodowa. 1912, 16-ka, s. 176.

— *Żywoty świętych polskich* wstępem i objaśnieniami opatrzył Antoni Januszewski. Miejsce i t. d. j. w., 16-ka, s. 4 nl.+158.

— *Wybór Żywotów świętych Starego i Nowego Zakonu.* Wstępem poprzedził i objaśnieniami opatrzył Antoni Januszewski. Miejsce i t. d. j. w., 16-ka, s. 251.

Trzy wymienione w tytule wydania popularne najważniejszych pism Skargi są pożądanym nabytkiem roku jubileuszowego zwłaszcza, że ruch wydawniczy na tem polu w roku obecnym jest bardzo nieznaczny. Tomik pierwszy zawiera wyjątki z kazań na niedziele i święta całego roku, kazania sejmowe w skróceniu, Żołnierskie nabożeństwo w wyjątkach, kazanie na pogrzebie królowej polskiej Anny Jagiellonki (w skróceniu), nadto wyjątki z Bractwa miłosierdzia. Drugi tomik zawiera dziesięć żywotów świętych Polaków i Polek, trzeci trzy żywoty świętych Starego Zakonu i piętnaście żywotów świętych Nowego Zakonu. Tekst naogół poprawny, szkoda jednak, że wydawca nie podał, na jakich wydaniach opierał się. Każdy tomik poprzedza krótki wstęp, w którym wydawca podaje krótki opis życia Skargi i charakterystykę jego najważniejszych dzieł.

Wstępy te nie są jednakowe, lecz, co z uznaniem podnieść należy, odmienne. W każdym tomiku znajduje się szczegółowa ocena tych dzieł, których w nim nie uwzględniono. Ponadto pododawał wydawca przy samem wydaniu odpowiednie wstępy, streszczenia i liczne wyjaśnienia rzeczowe i językowe.

Lwów.

Wiktor Hahn.